

Met Pierre VAN HERCKE belanden we eigenlijk in de jaren die de échte Belle-Epoque voorafgaan : 1840-1880. Hij werd op 18 juli 1819 te Oostende geboren, nog volop in het Hollands Tijdvak dus. Zijn vader, Pierre VAN HERCKE Sr was ook al als architect aan de Stad Oostende verbonden. Na lagere studies kwam de jonge Pierre voor zijn bouwkundige opleiding in de Diensten van zijn vader terecht.

Anno 1840-41 werkten ze samen aan de plannen voor het nieuwe gevang op de Koolmarkt. Hun beide namen kwamen dan ook voor op de plaat die de eerste steenlegging van het gebouw op 7 december 1840 commemoreert (te zien in het Heemkundig Museum). Over het gevang en de rest van de wijk las u in september 1977 wellicht het uiterst boeiende artikel van Oostende-kenner D. FARASYN : "Van Gevang tot Koninklijk Lyceum".

Na de dood van de oude VAN HERCKE was de zoon dan ook de aangewezen persoon om het ambt over te nemen. Als stadsarchitect had VAN HERCKE jr. zo een groot aandeel bij de boringen van de artesische put, anno 1859. Hij stelde in dat verband een rapport op, dat we om. in BOCHART's : "Ostende ancien et nouveau" terugvinden.

Aan hem dankte de stad ook de planning van het eerste rioolsysteem. Het net kwam er pas na jarenlange klachten van de mensen die hinder hadden van het vieze afvalwater dat in beekjes over de straat stroomde. Vooral in de zomermaanden was de geur allerminst aangenaam ! Onvoorstelbaar in 1978 ! Nog van VAN HERCKE waren het entrepot, de plannen voor schoolgebouwen hier tussen 1840 en 1880 gebouwd, en verder natuurlijk van zowat alles dat in dezelfde periode voor rekening van de Stad Oostende werd opgetrokken.

VAN HERCKE was ook op andere gebieden werkzaam : zo publiceerde hij ca. 1865 een "Traité de phonéographie, ou l'art d'écrire au moyen de signes le son des mots aussi vite que la parole". Een steno-handleiding dus.

Er bestaat ook een stadsplan, door VAN HERCKE opgesteld. VERBOUWE vermeldde het reeds in zijn iconografische inventaris. De officiële titel luidt : "Plan du Port, de la Ville et des Environs d'Ostende avec le Nouveau Projet d'agrandissement et le grand Bassin de Chasse Revu et corrigé par Mr. P. VAN HERCKE, architecte de la Ville, 1856". Het Stadsarchief bewaart een exemplaar van dit interessante en zeldzame stadsplan, dat op de persen van DAVELUY gedrukt werd.

Na 1875 ging het blijkbaar minder goed met Pierre VAN HERCKE : de vele werken in verband met de uitbreiding van de stad eisten het maximum van de Dienst Openbare Werken. VAN HERCKE's projecten in verband met de urbanisatie van de stad werden nimmer uitgevoerd. In feit waren het Louis DELBOUILLE en zijn spitsbroeders die de teugels in handen hadden en we vermoeden dat VAN HERCKE, eigenlijk nog iemand uit een ander tijdvak, opzettelijk wat terzijde werd gelaten door die actieve, vooruitziende en keiharde zakenlui. Nogmaals, het is maar een vermoeden. In 1877 zou hij al twee jaar rust nemen, om in mei 1880 als 61-jarige zijn opruststelling aan te vragen. De gemeenteraad keurde zijn pensionering goed in hun decemberzitting van 1880.

VAN HERCKE was meteen de laatste ARCHITECT geweest die de Dienst Openbare Werken leidde : de Gemeenteraad achtte het opportuun in 't vervolg een INGENIEUR als Diensthoofd te benoemen. Ze gingen van de idee uit dat ingenieurs beter opgewassen waren tegen het vele, niet van technische problemen gespeende werk en dat in die drukke, snel evoluerende jaren 1880-1900. Ed. DE CUYPER werd VAN HERCKE's eerste opvolger en hij zou tot 1889 aanblijven. Ook nog in 1880 nam VAN HERCKE ontslag als brandweercommandant, dit na 35 jaar dienst.

Pierre VAN HERCKE was gehuwd met Caroline DE KEYSER. Ze woonden Wapenplein 12. Op 8 maart 1853 werd hen een dochter Marie geboren. Ze huwde hiemand minder dan Jules DAVELUY (Brugge 12 juni 1848 - Oostende 6 januari 1894), "Imprimeur Litographe de la Cour" en uitgever van het dagblad "L'Echo d'Ostende". Meteen een goed gegeven om de familie VAN HERCKE te plaatsen op het complexe schaakbord dat het Oostende van toen was (en nog steeds is trouwens). Marie stierf te Gent op 3 mei 1905. Pierre VAN HERCKE had nog een tweede dochter, Emma, alhier geboren op 7 maart 1856. Zij huwde Henri THONAR en stierf te Brussel op 9 juni 1912.

Caroline stierf te Oostende op vrijdag 17 april 1885, 63 jaar oud. Drie maand later, op maandag 20 juli 1885 stierf Pierre VAN HERCKE zelf.

Zijn begrafenis, op woensdag 22 juli, verliep met de nodige Belle-Epoque geplogenheden : in het sterfhuis kwam Burgemeester Charles JANSSENS persoonlijk een (passepartout-) lijkrede afsteken. De lijkstoet, waarin de harmonie "EUTERPE" opstapte, werd geopend door een detachement pompiers. Delegaties van de "SAUVETEURS BELGES" en van de maatschappij "HOOP IN DE TOEKOMST" volgden met hun vaandels.

De lijkstaf was bedekt met het vaandel van de spiritistische vereniging "DE ROTS", sociëteit waarvan VAN HERCKE lid was (1). Hij werd begraven in het familiegraf op het kerkhof aan de Nieuwpoortse Steenweg. Anno 1977 zagen we het monument er nog, links op een hoek van de centrale allée. Aan het graf hield VAN HERCKE's opvolger DE CUYPER een redevoering evenals Ch. DE SMET die een nogal mystieke lijkrede ten beste gaf in naam van de broeders van "DE ROTS". Dat was het dan voor VAN HERCKE.

N. Hostyn

(1) Over "DE ROTS" leze men : Omer VILAIN, Langs 't hard zand, p. 17-20: Spiritisme.

HET STATION VAN OOSTENDE.

Er is in de jongste tijd heel wat te doen geweest om te weten of het huidig station het zoveelste gebouw zal zijn dat voor de zagezegde "welvaart" zal moeten sneuvelen.

Na petitie en motie waaraan "De Plate" haar medewerking verleende had er ook een paneelgesprek plaats in het Ontmoetingscentrum. Na de uiteenzetting van O. Vilain, namens de actiegroep S.O.S. Station, kwamen de ingenieurs Tuytens (NMBS) en Vereycken (RMT) aan de beurt. Beiden verklaarden dat het station van de huidige plaats eigenlijk niet moet verdwijnen, maar dat ...

In feite kwam het hier op neer dat beide diensten nog steeds niet met elkaar aan tafel gezeten hadden om naar een gunstige oplossing te zoeken ! Met het gevolg dat Schepen J. Felix een dringend driemansgesprek (Stad, NMBS, RMT) eiste in het belang van eenieder.

O. V.